

had te mogen trekken.¹⁰⁷ Dr. J.G. Geelkerken van het Hersteld Verband merkte enkel op dat de generale synode weer veel had gepraat, maar dat zij de kool en de geit had gespaard.¹⁰⁸

Conclusie

Voor een deel betrof de geuite kritiek dezelfde zaken. Hoewel de kerk niet aan de voordelen van de Oxford-beweging voorbij zag, wilden de orthodoxe predikanten in Nederland hier vanwege de met name dogmatische bezwaren veelal toch niets van weten. Hierdoor was ze in hun ogen vanaf het begin een humanistische beweging en niet pas in 1938, toen de 'Morele en geestelijke Herbewapening' ontstond. De 'vier absoluten' werden als te methodisch en onschriftuurlijk verworpen. Daarnaast had Oxford haar succes mede te danken aan de nadruk, die zij op het gevoel legde. Dit in tegenstelling tot de kerk, die door haar meer rationalistisch en intellectualistisch optreden mensen van zich vervreemde. Een onderscheid dat bij de uit de Afscheiding en de Doleantie voortgekomen gereformeerden sinds 1936 opnieuw op verschillende terreinen tot moeilijkheden leidde. Ook de belangrijke rol, die niet-amtsdragers hadden binnen Oxford als verkondigers van het Woord gaf de predikanten te denken. Een bezwaar dat ook altijd tegen de Methodisten was geuit. Minder inhoudelijk was de grote weerstand tegen het popularisme en Americanisme van deze beweging. Overigens waren er ook de nodige predikanten onder wie die uit Nederlands-Indië, die vooral keken naar de vruchten, die de kerk aan Oxford kon ontlenen, daar sommigen in 1937 al met een tijdelijke karakter van de beweging rekening hielden. Tenslotte zij nog opgemerkt dat politieke elementen in de discussie en de beluivorming van Oxford nauwelijks werden aangetroffen. Er werd verondersteld dat een verandering van alle individuen afzonderlijk tenslotte een geheel volk en daardoor de politiek kon beïnvloeden en wijzigen. Wel placht Oxford daarom in elk land invloedrijke personen voor haar visie te winnen. Het enkel individueel benaderen van mensen werd overigens door de kerk ook als een beperking gezien.

107. *Delfhavensche kerkbode. Orgaan van de Gereformeerde Kerk van Rotterdam-Delfshaven*, 17e jrg. nr.874 (28 oktober 1939). Deels geciteerd met vermelding van de reactie in *Het Zoeklicht* in: *Utrechtsche Kerkbode*, 53e jrg. nr.44 (4 november 1939). Voor reactie op uitspraak Schilder zie: *Utrechtsch Nieuwsblad*, 6 oktober 1939.

108. *Woord en Geest. Gereformeerd weekblad*, 15e jrg. nr. 1 (6 oktober 1939). Zie voor Geelkerken: *BLGNP*, dl. 2, Kampen 1983, 206-209.